

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/85/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5718201644
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5718201644.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobcu: Mgr. E. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, R., právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Vladimír Kašuba, PhD., so sídlom Martin, Holubyho 51, IČO: 42 058 945, proti žalovanému: D. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, T., právne zastúpený JUDr. Milanom Vavrekom, advokátom, so sídlom Liesek, Tichá 590, IČO: 37 668 285, o určenie neplatnosti závetu a o určenie neplatnosti listiny o vydedení, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 5C/23/2018-241 zo dňa 16. januára 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti závetu a neplatnosti listiny o vydedení zriadenou vo forme notárskej zápisnice NZ 42288/2015 napísanej JUDr. Alexandrou Vrlíkovou, notárkou so sídlom v Q. Q., H. XXX/X, a to dňa 11.11.2015 (výrok I.). Žalovanému ako úspešnej strane (§ 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) priznal voči žalobcovi nárok na náhradu účelne vynaložených trov v rozsahu 100 % (výrok II.). V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že L. P., matka žalobcu a žalovaného, v čase spísania spornej notárskej zápisnice bola spôsobilá na právne úkony. V danej dobe už bola vdova a zrejme pociťovala situáciu tak, ako ju uviedla notárke, t.j. že žalobca o ňu trvalo neprejavoval opravdivý záujem a neposkytoval jej v rozpore s dobrými mravmi potrebnú pomoc v starobe, chorobe, ani v iných závažných a zložitých rodinných situáciách (§ 469a ods. 1 písm. a/, b/ Občianskeho zákonníka). Vo svojej starobe a zlom zdravotnom stave (mala amputovanú nohu) zrejme očakávala inú intenzitu návštev a kontaktu so svojim druhým synom E. a zrejme nedošlo k naplneniu jej predstáv a očakávaní, čo ju podľa všetkého viedlo k spísaniu závetu a listiny o vydedení. Pokiaľ to takto cítila, tak ako uviedla, ako svojprávna bytosť mala na to nesporne právo a zrejme by to malo byť rešpektované aj jej potomkami. Okresný súd mal nesporne za preukázané aj to, že syn E. (žalobca) sa o svojich rodičov staral, navštevoval, pomáhal im, potom však zrejme zdravotné problémy jeho a jeho manželky neumožňovali intenzitu starostlivosti zachovať tak, ako to bolo v čase, keď boli zdraví. Nesporne mali vážne zdravotné problémy. Pokiaľ sa rodičia strán sporu rozhodli previesť zaopatrovacou zmluvou nehnuteľnosti im patriace na syna D. (žalovaného), ktorý s nimi býval v domácnosti a staral sa o domácnosť a rodičov, tak isto bolo to ich právo rozhodnúť sa ako naložia so svojím majetkom. Následne zrejme došlo k narušeniu vzťahov medzi bratmi a toto narušenie sa prejavilo aj vo vzťahu k rodičom, resp. k ich matke, ktorá to nesporne tak cítila, keď napísala závet. Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že je potrebné prejavenu vôľu matky strán sporu rešpektovať a ak situáciu vnímala tak, že syn E. o ňu neprejavuje záujem, ktorý od neho očakávala a rozhodla sa vo vzťahu k tomuto urobiť aj právne kroky za účasti JUDr. Vrlíkovej, t.j. spísať závet - listinu o vydedení, okresný súd to vyhodnotil ako právo, ktoré uplatnila, ktoré realizovala a ktoré je potrebné rešpektovať. Na základe týchto skutočností potom žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. Vypočít notárku k úkonu, ktorý urobila, k okolnostiam, za akých k nemu došlo, nebolo možné, pretože sám

žalobca k takémuto postupu nedal súhlas. V závere napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie ešte uviedol, že neposkytnutie pomoci v starobe, chorobe, v iných závažných prípadoch ako dôvod vydedenia nastáva za podmienky, ak táto pomoc bola naozaj potrebná a ak takéto konanie možno posúdiť ako konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Súčasne je potrebné posúdiť aj to, či poskytnutie takejto pomoci bolo zo strany dediča objektívne možné. Pokiaľ poručiťka ako dôvod vydedenia uviedla neposkytnutie potrebnej pomoci v chorobe, súd sa teda osobitne zaoberal a posudzoval to, do akej miery poručiť s prihliadnutím na svoju nemohúcnosť, neschopnosť potreboval o seba sa postarať. Nebola preukázaná tá skutočnosť, že by poručiťka odmietla pomoc, teda na takýto dôvod súd ani prihliadnuť nemohol. Poručiťka bola mnohokrát v situácii, kedy jej syn E., t.j. žalobca pomohol, poskytol pomoc všestranne, teda nielen vo vzťahu k nej, ale aj k miestu jej bydliska, jej manželovi a podobne. Neskôr, keď tento mal problémy, evidentne nemohol v rovnakom rozsahu poskytovať pomoc, avšak došlo k situácii, kedy táto pomoc sa zrejme obmedzila do takej miery, že to poručiťka vnímala ako neprejavovanie opravdivého záujmu syna o matku, pretože bolo nesporne preukázané, že poručiťka mala tak vážne zdravotné problémy, že bola odkázaná na pomoc ďalšej osoby. Ocitol sa teda v situácii, keď pre zdravotné problémy, ktoré vznikli v dôsledku choroby, resp. veku, vyžadovali pomoc a nebola si schopná bez cudzej pomoci zaobstarať základné životné potreby, či už zdravotné, hygienické a podobne. Reálne potrebovala pomoc, nakoľko jej bola amputovaná noha, ostala na vozíku. V základných životných úkonoch jej pomáhal žalovaný, ktorý s ňou býval v mieste trvalého bydliska, ktorý mal možnosť pomôcť matke už len tým, že s ňou býval v jednej domácnosti. V neposlednom rade to bola skutočnosť, že rodinný dom, ktorý nadobudla poručiťka so svojim manželom, zaopatrovacou zmluvou previedli na žalovaného, teda starostlivosť z jeho strany tu bola daná aj týmto spôsobom. Vydedenie v danom prípade prichádzalo do úvahy za situácie, keď poručiť o blízky príbuzenský vzťah stál a keď sa ho nezaujem potomka osobne citovo dotýkal, kedy mu tento stav vadil. Z obsahu vydedenia vyplýva práve tá skutočnosť, že matka očakávala od syna E. intenzívnejší záujem, o ktorý nesporne poručiťka stála zrejme v čase, kedy sa zhoršil zdravotný stav poručiťky, ostala odkázaná výlučne na pomoc tretej osoby, mala pocit osamotení a potrebovala blízkosť žalobcu a jeho pomoc, a pokiaľ táto pomoc jej nebola poskytnutá, zrejme v takomto citovom rozporení, vážnom zdravotnom stave to pocítila ako neprejavenie záujmu o ňu samotnú. Rozsah pomoci zo strany žalovaného bol v konaní preukazovaný listinnými dôkazmi, aj svedeckými výpoveďami, pričom žalovaný býval v mieste bydliska so svojou matkou. Do akej miery by bránil žalovaný v styku žalobcu s matkou súd preukázané nemá, resp. v takom rozsahu, aby bolo možné vôľu matky, ktorá spísala závet s vydedením, posúdiť tak, že by dôvody vydedenia neboli dané.

2. Proti uvedenému rozsudku žalobca (ďalej aj „odvolateľ“) podal odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Súdu prvej inštancie vytýkal nesprávne skutkové a právne závery a tiež porušenie práva na spravodlivý proces. V bližších podrobnostiach uviedol, že okresný súd si hneď od začiatku konania náležitým spôsobom neobjasnil, čo je predmetom konania. Žalobca nikdy v celom konaní netvrdil, že jeho matka nemala spôsobilosť na právne úkony a napriek uvedenému spor okresný súd uzatvoril tak, že matka mala právo urobiť listinu o vydedení a závet, pretože bola spôsobilá na právne úkony, čo ale nikto nerozporoval. Z uvedeného dôvodu preto aj žalobca nezbavením mlčanlivosti notárky JUDr. Alexandry Vrlíkovej zabránil vykonaniu tohto úplne irelevantného dôkazu, pretože nikto v konaní netvrdil, že by matka bola duševne chorá, resp. že by v čase návštevy JUDr. Alexandry Vrlíkovej ju táto alebo ktorákoľvek iná osoba nútila k týmto úkonom. Nikto to netvrdil, pretože toto nebolo predmetom konania. Napriek uvedenému z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie vyvodil aj niektoré správne závery, napr. o tom, že sa žalobca o svojich rodičov staral a len jeho objektívne vážne zdravotné ťažkosti, rovnako ako aj u jeho manželky, mu zabránili udržiavať vzťah na rovnakej úrovni. Tento správny čiastkový záver však nesmeroval do logického záveru vykonaného dokazovania vo vzťahu ku skutočnému predmetu konania. Súd prvej inštancie svojím svojvoľným postupom, kedy si sám určil, čo je predmetom konania, neporušil len procesnoprávne ustanovenia CSP, ale aj hmotnoprávne ustanovenia, t. j. uzurpoval si postavenie zákonodarcu. Okresný súd posúdil údajný predmet konania zrejme iba z uhla aplikácie všeobecných hmotnoprávných ustanovení týkajúcich sa posudzovania právnych úkonov (osobitne § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka). Tomu zodpovedá aj to, že v celom obsahu napadnutého rozsudku absentuje akákoľvek zmienka o tom, z hľadiska akých hmotnoprávných ustanovení súd posudzoval danú vec, t. j. ako mu to ukladá ust. § 220 ods. 2 CSP. Ak by si súd prvej inštancie splnil svoju zákonnú povinnosť spočívajúcu v tom, že môže rozhodovať iba o tom, čo tvorí žalobný návrh (§ 216 ods. 1 CSP) a uviedol by do rozsudku príslušné hmotnoprávne ustanovenia vzťahujúce sa na vydedenie a dedenie zo závetu, je vylúčené, aby dospel k záveru, ktorý odprezentoval v napadnutom rozsudku. Súd prvej inštancie rozhodoval, ako keby neexistovalo ust. § 479 Občianskeho zákonníka, resp. § 469a Občianskeho zákonníka. Jednoducho nemôže poručiť vydediť svojho zákonného dediča

bez toho, aby skutočne zákonom predpokladané dôvody vydedenia existovali. V tomto smere odvolateľ poukázal na viaceré rozhodnutia súdov SR, v ktorých bola posudzovaná existencia dôvodov vydedenia. V skutočnosti z vykonaného dokazovania vyplynuli iné skutkové závery, ako ich prezentoval okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia. V závere podaného odvolania žalobca ešte spochybnil procesný postup okresného súdu, ktorý mu uložil vypracovať v záverečnej reči v písomnej podobe ešte predtým, ako bolo ukončené dokazovanie. Takýto postup nezodpovedá ust. § 182 CSP. Nedá sa predsa zhrnúť dokazovanie, ktoré ešte nie je vykonané. S poukazom na uvedené žalobca odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný v podanom vyjadrení k odvolaniu odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi. Odvolacie dôvody žalobcu označil za neopodstatnené. Rozsudok okresného súdu jednoznačne spĺňa atribúty zákonného rozhodnutia, ktorého účelom je predovšetkým preukázať správnosť, čo bolo v danom prípade naplnené, keďže rozhodnutie je dostatočne zrozumiteľné. Skutkové a právne závery okresného súdu sú správne a nedošlo ani k porušeniu žalobcovho práva na spravodlivý proces. Žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 1. júla 2006, sp. zn. 2Cdo 281/2005, ZSP 54/2006, v zmysle ktorého právne úkony treba vykladať podľa jazykového vyjadrenia, ale najmä podľa obsahu vôle adresáta, ktorému bol právny úkon určený. Z čoho možno predpokladať vôľu poručiťky L. P. za dodržania zákonných podmienok stanovených Občianskym zákonníkom pri spísaní notárskej zápisnice zo dňa 11.11.2015. Žalovaný vyslovil presvedčenie, že žalobca podal žalobu zrejme z toho dôvodu, že sa nevie zmieriť s tým, že po smrti matky nedostal nič. Žalobcu v konaní zaťažovalo dôkazné bremeno na preukázanie skutočností ním tvrdených, ktoré však neuniesol. Sám pritom navrhoval dôkazy, ktoré okresný súd vykonal. Na základe zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že žaloba žalobcu je nedôvodná. Tak ako odvolateľ, aj žalovaný poukázal na viaceré rozhodnutia súdov vo veciach dedičského práva. Tie rozhodnutia, na ktoré poukazuje žalobca, neodrážajú podľa názoru žalovaného skutkový stav, aký je v súdnej veci. Čo sa týka zásady kontradiktórnosti, ako aj zásady rovnosti strán, táto bola podľa názoru žalovaného zachovaná na 100 %.

4. Žalobca vo svojej odvolacej replike zotrval na svojich predošlých vyjadreniach. Pokiaľ sa týka namietaných súdnych rozhodnutí, na ktoré poukazuje žalovaný, z jeho strany ide znova o nepochopenie podstaty jeho odvolacej argumentácie. V daných prípadoch súdy vykonal dokazovanie k neexistencii dôvodov vydedenia a podľa výsledkov tohto dokazovania rozhodli. V žiadnom z týchto rozhodnutí súd neurobil to, čo urobil v súdnej veci prvoinštančný súd, a teda, že vykonal dokazovanie k preukázaniu neexistencie dôvodov vydedenia a následne rozhodol tak, že poručiťel bol spôsobilý na právne úkony a takýmto záverom odignoroval vykonané dokazovanie. Žalovaný sa k dôkaznej situácii stavia tak, akoby existovali iba dôkazy, ktorých vykonanie navrhol on. Týka sa to najmä výpovedí svedkov. Ďalším dôkazným prostriedkom žalovaný nevenuje žiadnu pozornosť, akoby preňho neexistovali, napr. aj zabezpečené čestné vyhlásenie. Naďalej žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalovaný vo svojej odvolacej duplike tiež zotrval na svojich predošlých vyjadreniach. Argumentácia žalobcu podľa jeho názoru spočíva v subjektívnych tvrdeniach a nie je relevantná, a to s poukazom na doterajší priebeh súdneho konania. Okresný súd postupoval vo veci zákonne a súladným spôsobom v zmysle Civilného sporového poriadku. Žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu na základe odvolania žalobcu v rozsahu a z dôvodov daných ustanoveniami § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a to z nasledovných dôvodov.

7. Vydedenie je jednostranný právny úkon - prejav vôle poručiťela, ktorým svojho potomka ako neopomenuteľného dediča vylučuje z dedenia na základe niektorého v § 469a taxatívne uvedeného dôvodu. Neodmysliteľnou obsahovou náležitosťou prejavu poručiťelovej vôle pre prípad jeho smrti, ktorá obsahuje ustanovenie o vydedení, je teda výslovné uvedenie zákonného dôvodu vydedenia. Ak by závet obsahoval iný dôvod, taký prejav by nemal právne následky. K platnému vydedeniu môže dôjsť len za splnenia dôvodov uvedených v ustanovení § 469a Občianskeho zákonníka.

8. Vydedenie v zmysle ustanovenia § 469a Občianskeho zákonníka je prejavom poručiteľovej vôle, ktorým odníma dedičovi dedičské právo, ktoré by mu inak podľa zákona patrilo. Ide tu teda o právny úkon poručiteľa, ktorého dôsledkom je to, že sa ním zabránilo dedeniu zo zákona, prípadne zo závetu tomu z dedičov, ktorý kvalifikovaným spôsobom prejavil zjavný nezájum o poručiteľa v situácii, keď potreboval pomoc. Vydedením možno odňať dedičské právo celkom alebo sčasti. Znenie žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka nevyklučuje čiastočné vydedenie. Vydedenie sa vždy týka neopomenuteľného dediča (Z IV s. 432).

9. Pri vydedení, ak boli splnené zákonné podmienky, nastáva taká situácia, akoby poručiteľov potomok bol v prípade závetu opomenutý a pritom súčasne zbavený práva na dedičstvo aj v rozsahu jeho povinného podielu (§ 479). Preto nie je rozhodujúce, či dochádza k dedeniu zo závetu alebo zo zákona alebo z oboch týchto dôvodov.

10. V danom prípade poručiteľka (L. P.) ako dôvod vydedenia žalobcu uviedla, že „...syn E. o ňu už trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako syn prejavovať mal...zároveň jej v rozpore s dobrými mravmi neposkytol potrebnú pomoc v starobe, chorobe a ani v iných závažných prípadoch a zložitých rodinných situáciách. Viac ako dva roky ju nenavštevuje, je chorá, opakovane bola v nemocnici, o čom syn E. vedel a neprišiel ju pozrieť...“. Uviedla, že „... synovia majú medzi sebou nezhody, ale nie je pravda, že D. bráni E. stretávať sa s ňou ... E. vôbec netrápi ako sa má, čo ju veľmi ako matku trápí. Na 70-te narodeniny jej nezavolať. Prišla o nohu a bola odkázaná na pomoc syna D. a nevesty J., ktorým za každodennú opateru ďakuje...nevie ako by dôstojne dožila nebyť syna D., ktorý sa ku nej presťahoval po smrti manžela a postupne aj jeho rodina. Ich opatera je skutočne bezproblémová, syn D. je poklad...“ Z uvedeného vyplýva, že poručiteľka žalobcu (syna) vydedila z dôvodov podľa § 469a ods. 1 písm. a/ a b/ Občianskeho zákonníka.

11. Podľa § 469a ods. 1 písm. a/ a b/ Občianskeho zákonníka poručiteľ môže vydediť potomka, ak v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch, o poručiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať,

12. Z formulácie dôvodov vydedenia uvedených v písmenách a) a b) vyplýva, že na ich základe možno postihnúť široký okruh negatívnych skutočností existujúcich vo vzťahoch poručiteľa a jeho potomka.

13. O neposkytnutie pomoci za podmienok uvedených v písmene a) pôjde najmä vtedy, keď dedič poručiteľovi odkázanému na pomoc v chorobe a starobe neposkytol potrebnú pomoc, hoci o tejto odkázanosti poručiteľa vedel a so zreteľom na svoje objektívne možnosti a schopnosti mu pomoc mohol poskytnúť. Potrebnosť pomoci na strane poručiteľa a objektívna možnosť dediča poručiteľovi pomoc poskytnúť sa musí v každom konkrétnom prípade posudzovať na základe objektívnych okolností prípadu a s prihliadnutím na to, či dedičovo správanie bolo alebo nebolo v rozpore s dobrými mravmi. Pri náhlej a neočakávanej udalosti, ktorá má nepriaznivé dôsledky pre poručiteľa a dostane ho do stavu núdze (napr. pri živeľnej pohrome, ohrození života, zdravia alebo jeho majetku zásahom tretích osôb), sa podľa zásad všeobecnej morálky očakáva predovšetkým pomoc zo strany potomkov. Negatívne správanie potomkov v takýchto situáciách preto možno hodnotiť ako neposkytnutie pomoci poručiteľovi "v iných závažných prípadoch". Posúdenie dôvodnosti vydedenia, ak pôjde o dôvod podľa písmena b), že vydedený trvale neprejavil o poručiteľa skutočný záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať, bude vyžadovať náročnejší postup aj s prihliadnutím na to, či je správanie dediča v rozpore s dobrými mravmi, ktoré sa v spoločnosti ustálili.

14. Na platné vylúčenie potomka z okruhu dedičov v dôsledku vydedenia prichádza do úvahy len taký zákonný dôvod (§ 469 ods. 1), ktorý existoval už v čase prejavu poručiteľovej vôle o vydedení. To znamená, že prejav o vylúčení dediča možno urobiť len vtedy, keď už dedič spĺňal niektorú zákonnú podmienku na vydedenie.

15. Na platnosť právneho úkonu o vydedení sa vyžaduje písomná forma takisto, ako pri závete. Prejav o vydedení poručiteľ môže urobiť aj vlastnoručne, pri dodržaní podmienok ustanovených v § 476 alebo môže ho zriadiť vo forme notárskej zápisnice. Nie je vylúčené, aby poručiteľ urobil v jednej listine svoj

závet a súčasne do neho zahrnul aj ustanovenie o tom, že svojho potomka vylučuje z dedenia, tak k tomu došlo aj v preskúmanej veci (viď č.l. 71 a 72 spisu).

16.1. Po preskúmaní dôvodov napadnutého rozhodnutia, ako aj obsahu prislúchajúceho spisového materiálu, odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nedostatočné, nezodpovedajúce požiadavkám na zákonné rozhodnutie podľa § 220 ods. 2 CSP (ide o naplnenie jedným zo žalobcom uvádzaných odvolacích dôvodov a síce § 365 ods. 1 písm. b/ CSP).

16.2. V preskúmanej veci sa žalobca domáhal určenia neplatnosti závetu a určenia neplatnosti listiny o vydedení, tvrdiac, že uvedené právne úkony (ktoré sú obsahom notárskej zápisnice NZ 42288/2015 napísanej JUDr. Alexandrou Vrlíkovou) jeho, toho času, už nebohej matky - L. P., sú neplatné z ním uvádzaných dôvodov („o matku sa riadne staral“), na preukázanie ktorých aj navrhol vykonať dôkazy, po vykonaní ktorých, ako aj tých, ktoré navrhol žalovaný, mal súd prvej inštancie ustáliť, či zákonom predpokladané dôvody vydedenia existovali tak, ako to má na mysli ustanovenie § 469a Občianskeho zákonníka. Okresný súd aj napriek tomu, že v konaní vypočul viacero svedkov (W. P., R. W., D. P., Mgr. Z. P., E. P.), oboznámil tiež viaceré listinné dôkazy (rozhodnutie o zastavení priestupkového konania z 11.2.2016, notárska zápisnica zo dňa 11.11.2015, rodinné fotografie predložené žalobcom čl. 61 a nasl. spis, zaopatrovacia zmluva zo dňa 4.4.2014, potvrdenie lekára o zdravotnom stave žalobcu z 1.3.2019 a jeho manželky, potvrdenie lekára MUDr. C. z 2.11.2018, potvrdenie spoločnosti ADOS, vyjadrenie JUDr. Alexandry Vrlíkovej a iné), svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby žalobcu založil v podstate na domnienkach, že sporný právny úkon je platný, pretože, „...ak poručiiteľka mala spôsobilosť na právne úkony a žalobcu vydedila...“, tak to „zrejme“ (uvedené slovo sa opakuje v záverečnom konštatovaní súdu prvej inštancie 8x) tak pociťovala. Súd prvej inštancie sa v dôvodoch svojho rozhodnutia dostatočne nezaoberal vyhodnotením toho, čo uviedli jednotliví svedkovia vo vzťahu k tomu, čo bolo žalobcom tvrdené resp. vo vzťahu k iným dôkazom. Celé dokazovanie súd následne nevyhodnotil podľa zásady voľného hodnotenia dôkazov a princípov logiky. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, predovšetkým jeho najdôležitejšia časť (bod 14 a 15) je vnútorne protirečivé, vzájomne si odporujúce, keď na jednej strane okresný súd na viacerých miestach uvádza, že „...poručiiteľke žalobca viackrát pomohol, a len jeho zdravotné problémy a zdravotné problémy jeho manželky mu znemožňovali neskôr intenzívnejšiu starostlivosť o poručiiteľku...“ (bod 14 piata veta rozsudku okresného súd, bod 15 šiesta veta). Na druhej strane okresný súd tieto čiastkové zistenia úplne odignoruje s už konštatovaným záverom, že poručiiteľka bola spôsobilá na právne úkony a „zrejme“ od žalobcu očakávala intenzívnejšiu starostlivosť. Pritom v konaniach o určenie neplatnosti vydedenia, vzhľadom na závažnosť takéhoto úkonu, súd musí skúmať, či v čase uskutočnenia takéhoto právneho úkonu boli naplnené zákonné podmienky (bližšie viď bod 14). Len v prípade, že sú splnené, sú naplnené zákonné predpoklady pre vydedenie. Vždy pôjde predovšetkým o otázku skutkovú a o posúdenie okolností konkrétneho prípadu (R 45/1986). Sám súd prvej inštancie uvádza, že „...je potrebné posúdiť aj to, či poskytnutie takejto pomoci bolo zo strany dediča objektívne možné...“

17. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považoval napadnuté rozhodnutie okresného súdu za nesprávne, išlo o prípad procesnej nesprávnosti takej intenzity, kedy bolo potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP). Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude odstránenie vyššie uvedených nedostatkov.

18. Vo svojom novom rozhodnutí súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 1, 3 CSP a § 262 ods. 1 CSP rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania

19. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)